

ספר גבולות השדה

ארץ ישראל לגבולותיה

דיני מצוות הארץ
בגבולות ארץ ישראל השונים

קונטרס גבולות ארץ ישראל

דיון ומו"מ הלכתי על הגבולות השונים
של ארץ ישראל, עולי מצרים, עולי בבל, ועבר הירדן
והצעתנו לצייר את הגבולות הלכה למעשה
על פי שיטת רבנו הרמב"ם בהלכות ובתשובות

עם מפה מעודכנת כפי המצטייר
מדעת רבינו הרמב"ם כפי הנלענ"ד ממה שהנני היי"ת

היברתי בהמלת ה' עלי
שניאור ז. בלאאמו"ר הרה"ג ישראל שליט"א רווח

רב אזורי במועצה אזורית גזר
וראש המכון למצוות התלויות בארץ
ומח"ס "קצירת השדה" "שבידת השדה"
"הלקת השדה" "תולעת שני" ועוד

בהוצאת

שנת מעשר עני - תשע"ד

תוכן העניינים

אינדקס קצר ורשימת ישובים לפי סדר א-ב בסוף הספר

בשער הספר..... 1

הלכות פסוקות

דיני ערלה בגבולות השונים.....	יא	פרק א
דיני שביעית בגבולות השונים.....	כד	פרק ב
דיני תרומות ומעשרות בגבולות השונים.....	מט	פרק ג
דיני הפרשת חלה בגבולות השונים.....	סח	פרק ד
דיני כלאים בגבולות השונים.....	פ	פרק ה
דיני מתנות עניים בגבולות השונים.....	פד	פרק ו
דיני חדש בגבולות השונים.....	צז	פרק ז
דיני מצות יישוב ארץ ישראל בגבולות השונים.....	קו	פרק ח

קונטרס גבולות ארץ ישראל

המותר והאסור בגבולות עולי מצרים לענין שביעית.....	קיז	סימן א
הגבול הדרומי מזרחי.....	קכא	סימן ב
גבול דרום - פאת דרום.....	קלה	סימן ג
הגבול הדרומי מערבי.....	קמח	סימן ד
הגבול המערבי, והמערבי צפוני.....	קסז	סימן ה
פאת צפון, והגבול הצפוני מזרחי.....	קעא	סימן ו
גבולות עבר הירדן ודין היבול הגדל שם.....	קעג	סימן ז
הימים והנהרות המקיפים את ארץ ישראל.....	קפו	סימן ח
מקומות שלא כבשום או שהתירום.....	קפח	סימן ט
ביאור שתי סוגיות תלמודיות אודות גבולות אר"י.....	קצב	סימן י

◆ גמרא מגילה על טבריה היושבת בטיבורה של ארץ ישראל

◆ ברייתא דמס' מכות על המרחק בין ערי המקלט

סיכום הדינים העולים להלכה ולמעשה.....	קצו	סימן יא
---------------------------------------	-----	---------

אינדקס מקוצר ורשימת ישובים לפי סדר א-ב.....	רז	
---	----	--

נספח	מפת ארץ ישראל לגבולותיה כפי העולה מסיכום התשובה דלעיל.....	רטו
------	--	-----

פרק ג

דיני תרומות ומעשרות בגבולות השונים

א. מן התורה אין חייבים להפריש תרומות ומעשרות, אלא מהגדל בארץ ישראל. והתקינו נביאים שיפרישו תרומות ומעשרות גם בארץ בבל. ובאו חכמים, שהיו אחר דור עזרא, והוסיפו שיהיה נוהג גם בארץ מצרים, עמון ומואב [שלא טיהרו בסיחון], שהם המקומות הסמוכים לארץ ישראל¹.

ב. דעת הרמב"ם² שתקנת הנביאים והחכמים אינה אלא בד' ארצות אלו, אבל בשאר ארצות חו"ל לא תקנו, כיון שלא התישבו שם הרבה מעם ישראל. ובשו"ת הרדב"ז כתב³ שהמנהג היום בד' ארצות אלו שלא תקפה תקנת הנביאים והחכמים ולא נוהגים שם בהפרשת תרומות ומעשרות. ויש מי שכתב שהרוצה לנהוג במדת חסידות יעשר במקומות אלו גם בזמן הזה⁴.

.....

תרומות ומעשרות בבבל ומצרים וארם צובא, וכל שכן בדמשק וסוריא, אע"פ שנהגו להקל בזה. ומכל מקום פירות שאינם דומים לפירות ארץ ישראל פטורים מתרומות ומעשרות אף בארצות הסמוכות לארץ ישראל, וכמו שכתב הר"ן פ"ק דביצה. וכן כתב הב"ח. ע"ש. והפנה לעי' להגרש"ז במאמרו שבקובץ תורה שבעל פה (ירושלים תשל"ה עמוד כט), שהאריך בענין שביעית ומעשרות בסוריא. ע"ש. ושוב למסקנא כתב שראה דברי המעדנ"א תרומות דמ"ד ע"א שכתב שבזמנינו לא נוהגים להפריש תרו"מ מהגדל בסוריא, ועי"ש. ועי' עוד לקמן בהערה 9 מש"כ בזה.

1. ר"מ הל' תרומות פ"א ה"א.

2. שם.

3. ח"ב תרנ"ט. ועי' עוד לקמן בהערה 9.

4. עי' אוצה"ג ביצה י"ב ועי' תנובות שדה גליון מס' 13. והנה בספר חזו"ע תרו"מ הנד"מ הביא בעמ' ב מדברי הרדב"ז הללו, ועוד הוסיף מספר כסא אליהו (סק"א) שכתב שכן עמא דבר בכל ארץ מצרים וגלילותיה שלא להפריש תרומות ומעשרות. ע"ש. וכן כתב בספר נהר מצרים (הלכות חלה אות 1). אולם בסוף דבריו בעמ' ט כתב למסקנא, ומכל מקום נראה שאף עכשיו נכון להחמיר ולהפריש

מפת ארץ ישראל – על פי מסקנת הדברים כפי שכתבנו בספר

